

## СЕКЦІЯ 5.

### МУЛЬТИМЕДІЙНИЙ ТА ТРАНСМЕДІЙНИЙ СТОРІТЕЛІНГ

**Діана Сподар**, здобувачка першого  
(бакалаврського) рівня вищої освіти  
факультету філології і журналістики  
Тернопільського національного  
педагогічного університету імені  
Володимира Гнатюка.

**Науковий керівник** – доктор філологічних  
наук, професор, завідувач кафедри  
журналістики **Наталія Поплавська**

#### ТЕОРЕТИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ СТОРІТЕЛІНГУ

*У дослідженні звернено увагу на теоретичні аспекти творення та визначення специфічних особливостей методу сторітелінгу. Окреслено його структурні особливості та відмінність від звичайного тексту, наголошено, що процес написання історій вимагає не тільки чіткого дотримання алгоритмів побудови, але й врахування потреб аудиторії.*

**Ключові слова:** сторітелінг, аудиторія, автор, композиція сторітелінгу, медіа.

**Актуальність.** Сучасні виклики інформаційної епохи актуалізують задля збереження та привернення уваги аудиторії трансформацію методів передачі інформації. Спостерігаються певні перегони між різними типами медіа, з'являються нові жанри та прийоми. Одним із цікавих та захоплюючих методів подання та передачі інформації з метою впливу на емоційну, мотиваційну, пізнавальну сферу реципієнта є мистецтво сторітелінгу.

**Мета** – визначити специфічні особливості методу сторітелінгу в журналістській діяльності, окреслити його структурні особливості та відмінність від звичайного тексту.

**Виклад матеріалу.** Сторітелінг – це мистецтво захоплюючої розповіді та передачі за її допомогою необхідної інформації з метою впливу на емоційну, мотиваційну, когнітивну сфери реципієнта. Вперше поняття (Storytelling) було

введене Д. Армстронгом, який зазначав, що історії краще запам'ятовуються, тому що їх легше асоціювати з власним досвідом аудиторії. Проте, якщо говорити про сторітелінг в історичній перспективі, то можна помітити, що він існував завжди. Люди з покоління в покоління передавали досвід і знання за допомогою історій. За основу вони брали реальні факти, але надавали розповіді індивідуального стилю [2]. Технологія сторітелінгу ґрунтується на загальновідомому психологічному факторі: історії у порівнянні з іншими формами передачі інформації виразніші, захопливіші, цікавіші й головне легко асоціюються з особистим досвідом. Як правило їх легше запам'ятати. Сторітелінг – це кардинально новий підхід до написання текстів. Застосовуючи його в роботі, журналіст намагається вплинути на свою аудиторію емоційно. Текст у такій ситуації сприймається легше, краще запам'ятовується, ніж, наприклад, «сухий», наповнений тільки фактами [3].

Сторітелінг орієнтований на сучасну аудиторію, яка отримує задоволення від декодування історії. Завдяки сучасним технологіям читач може сприймати історію повністю чи частково, при цьому зберігаючи основний зміст. Тому завданням сторітелінгу є зацікавлення аудиторії, виклик у неї емоції на тлі розповіді, що може бути співзвучною з історією кожного реципієнта, оскільки сучасна аудиторія здебільшого не затримується на прочитанні довгих матеріалів.

В контексті розвитку сучасних технологій медіа мають фокусуватися не тільки на якості контенту, але й на нових формах залучення аудиторії. В цьому відношенні сторітелінг як технологія комунікації сприяє не тільки розширенню аудиторії, але і є важливим інструментом емоційного наповнення медіапродукції. Віртуальна реальність стає новою платформою для візуалізації журналістських матеріалів. Тому все більшої популярності набуває цифровий сторітелінг. Серед специфіки віртуальної реальності в контексті журналістики – можливість «присутності всередині події». У порівнянні з традиційними матеріалами, це викликає в користувачів значно більшу емпатію. Якісно побудована історія, що охоплює застосування всіх методів сторітелінгу,

допомагає аудиторії повністю поринути в проєкт віртуальної реальності. Сторітелінг прагне максимальної дії на кожную окрему особу, чого не можна досягти використовуючи звичайний текст.

Відмінності між сторітелінгом та звичайним текстом можна означити так:

- Автор розповідає про важливі речі простою мовою, не звертаючись до надскладних термінів. Це створює атмосферу дружньої розмови. Здається, ніби розмовляєш з товаришем за чашкою кави.

- Аудиторія розуміє мету розповіді. Не продати, не рекламувати, не зацікавити у продукті, а донести історію до широкого кола людей.

- Спілкування з аудиторією. Людина не завчила текст і розповіла на автоматі. Інформація подається яскраво, спікери звертаються до кожного [2].

Таким чином, метод сторітелінгу має такі переваги перед звичайним текстом, як запам'ятовування, широкий вибір варіантів історій, вихід на емоції, наочний доказ, інструмент для жартів. Варто зазначити, що автор повинен завжди пам'ятати, для чого потрібна аудиторії ця розповідь. Тому вона має зацікавлювати, змушувати замислитися над певною темою чи проблемою кожного, хто з нею знайомиться [3].

Щоб правильно побудувати свою розповідь, важливо знати структуру сторітелінгу, яка передбачає такі складові, як:

- 1) зав'язка (час, місце, ситуація);
- 2) герой історії;
- 3) антигерой, перешкоди, проблеми;
- 4) боротьба (напруга);
- 5) кульмінація (сюрприз);
- 6) завершення (висновок) [1].

Найважливіше місце у структурі сторітелінгу належить герою історії та події або подіям, які призвели до трансформації його життя. Автору для своїх розповідей варто брати історії реальних людей, тому що такий персонаж цікавий і дуже цінний для історії. Проте героєм може бути не завжди лише людина. Це може бути ідея, організація, цінність чи переконання. Варто також

пам'ятати, що у сторітелінгу важливим є не лише головний герой, але й другорядні персонажі. Наприклад, юрист, який коментує історію про домашнє насильство, може бути лише «головою, що говорить», а може стати цікавим персонажем із власною історією. Таким чином, через справжні людські історії будується комунікація медіа з аудиторією. Вдалий сторітелінг впливає на формування довіри, цікавості аудиторії до певних медіарубрик, медіапроектів тощо.

Важливо також знати, що кожна історія будується на конфлікті, який може бути зовнішнім чи внутрішнім. Зовнішній полягає у тому, що дві або більше сторін мають певну суперечність між собою. А внутрішній – це протиборство у душі героя. Наприклад, історія молодого урбаніста, який протистоїть бездумній забудові. Внутрішнім може бути конфлікт всередині героя, не помітний зовні. Наприклад, ви розповідаєте історію жінки, яка у 30+ років почала малювати. Метою розповіді повинні бути не її здобутки, а життєвий шлях, що вплинуло на її вибір.

Найважливішою складовою вдалої розповіді є правильна композиція. Розповідаючи, наприклад, про внутрішній світ героя чи героїні, можна ввести у текст і розповіді про якісь другорядні епізоди, які можуть стати важливими для структури. Ще один важливий фактор у побудові історії – це повороти в сюжетній лінії, тобто ті моменти, які допомагають «розвернути» історію в неочікуваному напрямі, тобто змодельовати інтригу, яка найчастіше є гачком, який тримає увагу аудиторії.

Сторітелінг – це мистецтво захоплення уваги та ведення аудиторії за допомогою історії. Це потужний інструмент, який можна використовувати для інформування, переконання та розважання людей. Існує багато методів створення ефективного сторітелінгу, ось деякі з найпоширеніших:

1. Подорож героя. Класика з дитинства: є герой та проблема, що постає перед ним. Автор розповідає про шлях героя, у кінці на нас чекає хепіенд. Важливим елементом є кульмінація та чіткість викладу.

2. Sparklines або Контраст. Є дві історії: одна цілком реальна, інша – вигадана. Техніка побудована на контрасті – порівнянні реального та того, що могло б статися.

3. Починаємо з кінця. Читач знайомиться з фактом, незрозумілим та інтригуючим. Щоб знайти пояснення того, що він побачив спочатку, варто прочитати всю статтю.

У відповідь на сучасні тенденції розвитку журналістської професії, вміння писати й розповідати історії стає однією з провідних вимог в журналістиці, яка працює саме з історіями, на відміну від новинної журналістики, де переважає робота із фактами. Саме використання сторітелінгу створює ефект «присутності» читача в ситуації, викликає емоційну реакцію аудиторії, дозволяє здійснити самоідентифікацію з героєм розповіді.

*Висновок.* Отже, сторітелінг як метод побудови тексту простежується сьогодні на різних медійних платформах. Процес написання історій вимагає не тільки чіткого дотримання алгоритмів побудови, але й врахування потреб аудиторії. Метод сторітелінгу дозволяє якісно та цікаво розповісти про всі етапи життя героя, його проблеми та віднайти дієві рішення для їх вирішення. Але без вдумливої роботи автора над структурою оповіді складно тримати увагу аудиторії. Саме сторітелінг може забезпечити увагу на важливих етапах оповіді, її драматизації, зануренні читача в емоційність оповіді та забезпечить комунікаційну ефективність тексту.

### СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Сторітелінг: правила, техніки, корисні матеріали та поради. URL: <https://eduhub.in.ua/news/storiteling-pravila-tehniki-korisni-materiali-ta-poradi>
2. Сторітелінг: створюємо історії, що захоплюють. URL: <https://teachhub.com/storitelinh/>
3. Успішний сторітелінг. Як писати так, щоб ваш текст прочитали. URL: <https://euprostor.org.ua/practices/134437>